МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра загальної та прикладної лінгвістики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О. А. Кузнецова
28 серпня 2020 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Ступінь бакалавра
Галузь знань 03 Гуманітарні науки
спеціальність 035 Філологія
035.10 прикладна лінгвістика
Освітня програма «Прикладна лінгвістика»

Миколаїв – 2020

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Каленюк Світлана Олександрівна, доцент кафедри загальної та прикладної лінгвістики, кандидат філологічних наук, доцент.

РЕЦЕНЗЕНТ: Щербак О. В., к. філол. н., ст. викладач кафедри прикладної лінгвістики Національного університету кораблебудування імені Адмірала Макарова

Програму схвалено на засіданні кафедри загальної та прикладної лінгвістики
Протокол № 1 від «28» серпня 2020 року

Завідувач кафедри загальної та прикладної лінгвістики _____(Коч Н. В.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1
Голова навчально-методичної комісії _____ (Мороз Т. О.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «28» серпня 2020 року № 11
Голова навчально-методичної комісії університету_____ (Кузнецова О. А.)

Анотація

У процесі вивчення дисципліни "Використання інформаційно-комунікативних технологій в науково-педагогічній діяльності" розкрито взаємозв'язок дидактичних, психолого-педагогічних і методичних основ застосування комп'ютерних технологій для вирішення завдань професійної сфери; сформовано компетенції в галузі використання можливостей сучасних засобів ІКТ в науково-дослідній діяльності лінгвіста; розвинуто та удосконалено інформаційно-технологічні вміння щодо створення та використання освітніх інформативних продуктів у галузі прикладної лінгвістики; сформовано уміння практичного використання ІКТ для організації навчального середовища, підготовки до занять, взаємодії з колегами та обміну практичним досвідом; сформовано уміння самостійно опановувати нові технології, що сприяють покращенню навчання та викладання.

Ключові слова: комп'ютерна графіка, інформаційно-комунікативні технології, Інтернет-ресурси, мережні сервіси, веб-квести, веб-ресурс.

Summary

In the course of studying the discipline «Usage of information and communication technologies in scientific and pedagogical activities», the interrelation of didactic, psychological, pedagogical and methodological foundations of the use of computer technologies for solving problems of the professional sphere was revealed; competencies were formed in the field of using the capabilities of modern ICT tools in the research activities of a linguist; information technology skills for the creation and use of educational informative products in the field of applied linguistics were developed and improved; the ability to use ICT in practice for organizing the learning environment, preparing for classes, interacting with colleagues and exchanging practical experience has been formed; the ability to independently master new technologies that contribute to the improvement of learning and teaching has been formed.

Key words: computer graphics, information and communication technologies, Internet resources, network services, web quests, web resource.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни "Використання інформаційно-комунікативних технологій в науково-педагогічній діяльності" складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 035 Філологія, предметна спеціалізація 035.10 Філологія (Прикладна лінгвістика).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: інформаційні продукти освітнього та наукового призначення у навчально-виховній та управлінській діяльності вищих та середніх навчальних закладів.

Міждисциплінарні зв'язки: програмування, комп'ютерна лінгвістика.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

1. 1. Мета: сформувати уміння використовувати інформаційні технології, мережні ресурси та інші програмні продукти для здійснення наукового дослідження фахівця з прикладної лінгвістики.

1. 2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є: розкрити взаємозв'язок дидактичних, психолого-педагогічних і методичних основ застосування комп'ютерних технологій для вирішення завдань професійної сфери; сформувати компетенції в галузі використання можливостей сучасних засобів ІКТ в науково-дослідній діяльності лінгвіста; розвинути та удосконалити інформаційно-технологічні вміння щодо створення та використання освітніх інформативних продуктів у галузі прикладної лінгвістики.

Програмні результати навчання:

ПРН-1 Знання та розуміння сутності понять інформатизації освіти, інформаційно-комунікаційних технологій в науці.

ПРН-2 Знання класифікації, стандартів, принципів та технології розробки інформативних продуктів освітнього призначення.

ПРН-3 Здатність до пошуку, оцінювання, інтерпретації та синтезу наукової інформації, отриманої з різних джерел: спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного педагогічного досвіду тощо. Вивчення інформаційних технологій та методики їх застосування в навчанні й науковій діяльності фахівця; закладання основ неперервного підвищення рівня ІКТ-готовності студентів та її постійного оновлення у професійній діяльності.

ПРН-4 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ПРН-5 Знання класифікації, стандартів, принципів та технологій Blended learning та E-learning.

ПРН-6 Здатність до пошуку, оцінювання, інтерпретації та синтезу наукової інформації, отриманої з різних джерел.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

І. Загальнопредметні:

ЗК 1. Знання загальних питань інформаційно-комунікативних технологій, методології наукових досліджень та організації науки в Україні.

ЗК 2. Знання інформаційних освітніх систем.

ІІ. Фахові:

ФК 1. Набуття міцних знань із професійних дисциплін.

ФК 2. Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій під час організації навчально-виховного процесу в закладах середньої освіти і ЗВО, зокрема для мотивації, оптимізації, інтенсифікації навчальної діяльності та контролю навченості, розв'язання завдань підготовки звітів, підвищення кваліфікації й залучення до навчального процесу всіх зацікавлених осіб.

ФК 3. Здатність інтегрувати сучасні інформаційні технології в освітню діяльність.

ФК 4. Здатність до програмування, організації та поетапного проведення теоретичних досліджень, виконання експериментальної роботи й висвітлення здобутих наукових результатів у фахових виданнях різної категорії та на відповідних наукових заходах

ФК 5. Здатність створювати та використовувати інформативні продукти навчального призначення.

ФК 6. Володіння українською мовою на високому рівні й здатність оперувати мовними засобами на повний спектр соціокультурних явищ.

ФК 7. Здатність створювати та використовувати інформаційні продукти наукового призначення (презентації, комп'ютерні моделі, електронні навчальні курси, електронні посібники, словники, комп'ютерні тести тощо).

ФК 8. Здатність вибирати засоби ІКТ відповідно до вимог, умов застосування при вирішенні професійно орієнтованих і науково-дослідних завдань.

ФК 9. Здатність опановувати ресурси інформаційних освітніх систем і проектувати їх розвиток.

ФК 10. Здатність самостійно проводити науково-дослідницьку роботу.

ФК 11. Здатність проектувати та створювати персональні інформаційні освітні продукти науковця (веб-сторінки, блоги, PLE – персональне навчальне середовище).

ФК 12. Здатність використовувати каталоги лінгвістичних програм та ресурси мережі Інтернет для професійної та наукової діяльності лінгвіста.

ФК 13. Здатність застосовувати технології електронного офісу при поданні результатів науково-дослідної діяльності.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Комп'ютерні технології в науці та освіті. Сутність поняття інформатизації освіти. Нормативні документи з інформатизації освіти (міжнародні та національні). Поняття інформаційних і комунікаційних технологій (ІКТ). Еволюція інформаційних і комунікаційних технологій. Інформатизація суспільства як соціальний процес і його основні характеристики. Гуманітарні та технологічні аспекти інформатизації. Сучасні освітні технології на базі ІКТ. Роль ІКТ в організації наукової діяльності.

Тема 2. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології. Інформаційно-комунікаційні технології в науково-дослідній роботі. Освітні технології та їх характеристика. Інформатизація навчального процесу – виклик XXI століття. Підвищення ефективності навчання у ВНЗ засобами сучасних педагогічних технологій. Імітаційне моделювання як сучасна технологія навчання. Засоби інформаційно-комунікаційних технологій. Роль інформаційних технологій в науково-дослідній роботі. Використання інформаційних технологій у підготовці фахівців. Інформаційно-комунікаційні технології в наукових дослідженнях.

Тема 3. Проектування та розробка інформаційних продуктів наукового призначення. Класифікація, вимоги, стандарти та технології розробки інформаційних продуктів освітнього призначення. Мультимедіа в навчанні. Приклади програмного забезпечення. Комп'ютерні навчальні системи. Комп'ютерне тестування. Комп'ютерне тестування як приклад контролюючої програми. Технологія проектування комп'ютерних тестів предметної області. Проектування та розробка електронних навчальних посібників, підручників, навчальних презентацій, відео-уроків, навчальних курсів. Комп'ютерне тестування, вимоги до тестових завдань, складання бази комп'ютерних тестових завдань.

Тема 4. Комп'ютерні технології в наукових дослідженнях. Інструменти візуалізації в науковій роботі. Математичні пакети в обробці результатів наукового експерименту. Завдання і методи математичної статистики. Використання ІКТ в рішенні задач математичної статистики. застосування методів математичного моделювання в наукових дослідженнях, побудова емпіричних моделей з використанням пакетів програм статистичної обробки даних, імітаційне моделювання при вирішенні проблем інформатики. Представлення результатів в вигляді статей, презентацій, web-публікацій. Засоби для створення презентацій і web-публікацій. Використання форматів PostScript і PDF для подання наукових статей.

Тема 5. Особливості професійного спілкування з використанням сучасних засобів комунікацій. Мережеві професійні спільноти. Телекомунікаційні системи та мережі, в тому числі, глобальні комп'ютерні мережі. Використання соціальних сервісів Web 2.0 в організації освітнього процесу. Телекомунікаційний проект: способи організації та реалізації.

Використання комп'ютерних банків даних в навчанні та науковій роботі. Електронні журнали і конференції. Сучасні наукометричні бази.

Тема 6. Поняття про інформаційно-освітнє середовище навчального закладу. Модернізація процесу навчання на основі використання єдиного інформаційного освітнього середовища. Підготовка педагогів до роботи в єдиному інформаційному освітньому середовищі навчального закладу.

Тема 7. Проектування та створення персональних веб-ресурсів спеціаліста за допомогою технологій веб 2.0. Основи мови Вікі-розмітки. Сутність поняття веб 2.0 – навчання. Поняття веб-сервісу. Використання соціальних веб-сервісів та веб-сервісів освітнього призначення для створення персональних веб-ресурсів викладача. Проектування та розробка персональних наукових (педагогічних) веб-ресурсів (сайтів, блогів). Проектування та розробка VIKI-продуктів освітнього призначення. Проектування та розробка освітніх веб-квестів. Поняття про технології E-Learning.

3. Рекомендована література

Базова

1. Інформаційно-комунікаційні технології в педагогічній освіті : навчальний посібник. за наук. ред. О. М. Пєхоти, Т. В. Тихонової. Миколаїв : Іліон, 2013. 252 с.
2. Анисимов А. М. Работа в системе дистанционного обучения MOODLE. Учебное пособие. 2-е изд. Испр. и дополн. Харьков, ХНАГХ, 2009. 292 с.
3. Захарова И. Г. Информационные технологии в образовании. М. : Изд. центр «Академия», 2003
4. Інформаційні технології в навчанні. К.: Видавнича група BHV, 2006. 240с.
5. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: Учеб. пособие для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров. Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева и др.; Под ред. Полат Е. С. М. : Издательский центр "Академия", 2003. 272 с.
6. Теория и практика дистанционного обучения: Учеб. пособие. Под ред. Е. С. Полат. М.: Изд. Центр "Академия", 2004.

Допоміжна

7. Андреев А. В., Андреева С. В, Доценко И. Б. Практика электронного обучения с использованием Moodle. Таганрог: Изд-во. ТТИ ЮФУ, 2008. 146 с.
8. Башмаков А. И., Башмаков И. А. Разработка компьютерных учебников и обучающих систем. М. : Информационно-издательский дом "Филинъ", 2003. 616 с.
9. Биков В. Ю. Теоретико-методологічні засади моделювання навчального середовища сучасних педагогічних систем. Фахове видання. Інформаційні технології і засоби навчання. Випуск 1. 2006.
10. Газенаур Е. Г. Компьютерные технологии в науке и образовании [Текст]: учебное пособие для вузов. МОиН РФ, ГОУ ВПО Кемеровский государственный университет. Томск: 2009.155 с.
11. Інформаційне забезпечення навчального процесу: інноваційні засоби і технології: Колективна монографія. К.: Атіка, 2005. 252с.
12. Мельников В. П. Информационные технологии [Текст]: учебник для вузов. 2-е изд., стереотип. М. : Академия, 2009. 424 с.
13. Моисеева М. В. Интернет-обучение: технологии педагогического дизайна. М. : издательский дом «Камертон», 2004. 216 с.
14. Мультимедиа в образовании: специализированный учебный курс. Бент Б. Андерсен, Катя ванн ден Бринк. 2-е изд. М. : Дрофа, 2007.
15. Открытое и дистанционное обучение: тенденции, политика и стратегии. М. : Изд. ИНТ, 2004.
16. Роберт И. В. О понятийном аппарате информатизации образования // Информатика и образование. 2003. № 1, №2, №12.
17. Роберт И. В. Толкование слов и словосочетаний понятийного аппарата информатизации образования. *Информатика и образование*. 2004. № 5, №6.

18. Самарский А. А., Михайлов А. П. Математическое моделирование: Идеи. Методы. Примеры. М. : Наука.Физматлит, 1997
19. Тихонова Т. В. Актуалізація інформаційно-технологічної освіти. *Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах*. № 6. 2008. С.83 – 87.
20. Тихонова Т. В. Інформаційно-комунікаційні технології професійної діяльності педагога: сутність поняття. *Науковий вісник МДУ ім. В. О. Сухомлинського*: збірник наукових праць за ред. В. Д. Будака, О.М.Пєхоти. – Випуск 1.33. – Миколаїв: МНУ ім. В.О.Сухомлинського, 2011. С. 101–105.
21. Тихонова Т. В. Напрямки професійної підготовки фахівців із питань організації інформатизації освітніх закладів. *Наукові праці*: Науково-методичний журнал. Т.28. Вип. 15. Педагогічні науки. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2003. С.63– 67.
22. Тихонова Т. В. Науково-методичні засади інформаційних технологій як сучасного освітнього напрямку. *Науковий вісник Миколаївського державного університету*: Збірник наукових праць. Випуск 23: Педагогічні науки. Том 1. За заг. ред. В. Д. Будака, О. М. Пєхоти. Миколаїв: МДУ, 2008. С. 116–124.
23. Тихонова Т. В. Нові інформаційні технології навчання. *Освітні технології*: навчально-методичний посібник. За заг. ред. О. М. Пєхоти. К.:А.С.К., 2001. С. 163—180.
24. Хомоненко А. Д. Основы современных компьютерных технологий: учебник под ред. проф. А. Д. Хомоненко. СПб.: КОРОНА, 2005. 672 с.
25. Шлыкова О. В. Культура мультимедиа: Учеб. Пособие. М. : Фаир-Пресс, 2004.

16. Інформаційні ресурси

26. www.wikipedia.org – Википедия
27. www.m-w.com/dictionary – Електронний Інтернет-словник.
28. osvita.org.ua – Он-лайн-довідник.
29. www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em4/content/07goorio.htm. - Перспективи розвитку інформатизації освітнього простору у шкільній освіті зарубіжжя засобами ІКТ (аналіз міжнародних досліджень).
30. www.google.com.ua – Пошукова система Google
31. www.apsu.org.ua – Сайт академії педагогічних наук України.
32. www.mon.gov.ua – Сайт Міністерства освіти і науки України.
33. teacher.fio.ru – Учитель. RU.
34. http://www.bazis-inform.ru/ – БАЗИС-ИНФОРМ. Информационные технологии в образовании: http://www.ict.edu.ru/lib/465 - Учебно-методические пособия Института дистанционного образования ТомГУ:
35. http://teachpro.ru – Дистанционное обучение, мультимпедийные обучающие программы, видеокурсы:
36. http://www.ido.rudn.ru/Open/multimedia/ – Материалы по мультимедиа в обучении:
37. http://www.iqlib.ru/book/preview/280B911F24264E5695B87A2A700A7109 - Электронная библиотека образовательных и просветительских изданий:
38. http://www.edu.ru – Федеральный портал «Российское образование» http://www.informika.ru – ГосНИИ ИТТ «Информика»
39. http://www.openet.ru – Российский портал открытого образования
40. http://www.mesi.ru/e-joe – Научно-практический журнал «Открытое образование»
41. Руденко Т. В. Дидактические функции и возможности применения информационно-коммуникационных технологий в образовании [электронный ресурс]. Т. В. Руденко. Томск, 2006. Режим доступа: http://ido.tsu.ru/other_res/ep/ikt_umk/

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання: контрольні роботи, самостійна робота студента, написання реферату, наукової статті, створення індивідуального проєкту.